

Karddal és vakolókanállal

Akik a Bibliát olvassák, ismerik az átokzsoltárokat. Ezekben az író büntetést kér az ellenségre. Tehetünk mi ilyet? Jézus nem másra tanított minket? Ő azt mondta: áldjátok azokat, akik átkoznak, imádkozzatok azokért, akik üldöznek titeket.

2.

Minket is épít

A válsághelyzetek beköltöztek a kontinens mindennapjaiba, és szétmorzsolják a közösnek vélt gondolkodást. Ennek vagyunk tanúi most, Európa jelenében. Most épp távol vagyunk egymás megértésétől, melynek járulékos vesztesége, hogy a szolidaritás is állandó hiánycikké vált.

3.

Megmutatom neked a kegyelmet

Emlékszem, néztem fölfelé és mondtam: menjél, Anna, ha menni akarsz. Vannak próbatételek az életünkben. E helyzeteken át kell küzdenünk magunkat. Kár azon gondolkodni, most ezt miért kaptam. Inkább végezzük a dolgunkat.

6.

AZ ERDÉLYI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA

ÜZENET

XXIX. ÉVF. • 4. SZÁM
2018. FEBRUÁR 15.
ÁRA 1 LEJ

Böjt – Bízd Örömmel Javadat Teremtődre!

A böjt lényegének megragadásához talán elég is lenne a címben levő mozaikszó és megfejtése. Ha valaki úgy gondolja, olvassa mégis tovább.

Sok átfogó, tömör bibliai tanítást írtak már a böjtről. Akár az Üzenetben is. Szóltak ezek bibliai példákról a hiábavaló és az Istennek tetsző böjtről. Előírászerű, kényszerű, önként vállalt böjtről; ételektől, testi élvezetektől való tartózkodásról. Szó-, internet- ill. Facebook-böjtről. A sor, hogy miben is lenne hasznos gyakorolnunk a böjtöt, bővíthető aszerint, hogy milyen fölösleges vagy éppen jó dolgok igyekeznek közénk és Isten közé férközni és tőle elválasztani.

Nem tudnám megmondani, mikor böjtöltem utoljára úgy, hogy ételtől-italtól tartózkodtam volna.

5.

Fotó: Kiss Gábor

Magyarország az üldözött egyházért

A nyugati hatalmak magukra hagyták a keresztyéneket. A vallásüldözésről rendezett magyarországi konferencia fölszítja bennük a reményt, hogy végre az ő hangjuk is meghallgatásra találjon.

A magyar állam volt a házigazdája annak a Budapesten rendezett rangos értekezletnek, amelynek elnevezése: nemzetközi konferencia a keresztyénüldözésről – Válaszok keresése egy hosszú ideje elhallgatott válságra.

5.

Lelki kenyér vagy on itt

Útravaló „az magyar népnek” szószennyzuhatagok idejére

Bibliás Sylvester János nyomán

A lig lehet stílusosabb nevet találni a magyar reformátorok között szilveszteri és év eleji újévi köszöntőinkhez a reformáció 500-ra következő új esztendőben, mint éppen Sylvester János (1504–1552) tudós magyar reformátorét. 1541-ben megjelent *Új Testámentom* fordításának elején közölte intelmeit magyar népünkhöz. Tudós lelkési és lelki üzenet volt. Ma is nagyon aktuális. Nem politikai szónoklat, de minden politikai beszéd tengelye lehet. Nem utcai, sem korabeli röplap, hanem szelíd, bölcs, eligazító szó.

Gyökeres szót mondott, amikor egy egész ország „tengelytörésben” szenvedett. És sokan tudatosan mellébeszéltek vagy összevissza – a trónon és az oltár mellett is – a törökdúlás, pártoskodás, testvérharc és a vallási, lelki bálványozás idején.

Idézzük most a nehéz idők magyarságtanítóját. „Itt ez Írásban [Új Testámentomban] szól most is néked [Isten], Ez által hitre hív... Az, ki zsidóul és görögül és végre diákul szól vala régen, szól néked az itt magyarul... Lelki kenyér vagy on itt...”

Budai Gergely teológiai professzor pedig 1967-ben megjelent, választékosan szép magyar nyelvre átültetett *Új Testámentomában* visszautalva Sylvester fordítására hozzáteszi: „éppen ezért (Sylvester) irányadó intelmei élnek, minden magyar embernek szólnak ma is, mindig is.”

4.

Tanulságos igék Nehémiásról 4.

Karddal és vakolókanállal

Különös kép bontakozik ki előttünk: építőmunkásokat látunk, akik falaznak, vakolnak, kezükben lapát, vakolókanál, kalapács, de a derekukon s néha a kezükben ott a fegyver is. Fel kell készülniük arra, hogy bármelyik pillanatban támadhat az ellenség, s akkor le kell tenni a szerszámot, elő kell venni a fegyvert.

De miért van ez így? Építés közben váratlan fordulat következett be. A feszültség Jeruzsálemben egyre nagyobb lett. A munkát elosztották, mindenki a helyére került, s nekifogtak az építésnek. Ekkor mindenki azt gondolta: most már minden simán fog menni. Hiszen maga Isten akarja, hogy a falak felépüljenek. Ha ez az ő akarata, akkor senki sem szállhat szembe vele.

Vagy mégis? Isten országának építése sokszor nem megy harc nélkül. Amikor az ellenség látja, hogy a munka beindul, dühös lesz, és akcióba lendül. Egy holland közmondás szerint: ha Isten felépít egy templomot, ott az ördög is felhúz egy kápolnát. Ezzel Isten munkásainak mindig számolniuk kell. Ahol Isten munkálkodik, ott a másik oldal is támadásba lendül, és mindent mozgósít, hogy Isten tervét meghiúsítsa. Luther azt mondta: a Sátán az Isten majma, ezért ha Isten embereket használ az építésre, ő

ugyanazt teszi a rombolásra. Ő is mindig talál embereket, akiket eszközül használ fel.

Az ige meg is nevez három embert: a hóróni Szanballat, az ammóni Tóbiás és az arab Gesem. Szanballat valószínűleg samaritánus volt, vagyis annak a keverék népnek a tagja, amely az asszír betelepítés után alakult ki. Tóbiás ammonita volt, valószínűleg rabszolga, aki később felszabadult. Az ő nevében ott van az Úr neve is, ezért azt feltételezhetjük, hogy nem volt teljesen idegen Izrael népétől. Gesem arab törzsek vezére volt, akik a Holt-tengertől délre éltek. E három mindent elkövetett, hogy a munkát akadályozza. Szanballat összehívta seregét, és uszító beszédet tartott nekik, amiben kicsúfolta Isten népét. A csúfolkodás a Sátán egyik leggyakrabban használt fegyvere.

De mit kezdett Nehémiás e csúfolódással? Nem hagyta figyelmen kívül. De nem esett kétségbe sem. A csúfolódásra nem válaszolt ugyanúgy, a rosszért nem fizetett rosszal. Mintha már

Nem mindegy, miként beszélünk az egyházzal, főleg a fiatalok előtt. Sokszor csak a panasz, keserűség, lemondás van bennünk, amikor az egyház jövőjéről beszélünk.

ismerné Jézus példáját: amikor szidták, nem viszonozta a szidalmat, amikor szenvedett, nem fenyegetőzött. Nehémiás azt tette, amit eddig is tett: imádságban Isten elé vitte a dolgot. Ugyanakkor kemény dolgokat kért: fordítsd vissza gyalázásukat az ő fejükre, add őket prédára a rabság földjén, ne fedezd el hamisságukat.

Ez talán megbotránkoztat sokakat. Hát szabad így imádkozni? Akik a Bibliát olvassák, ismerik az átokszókat. Ezekben az író büntetést kér az ellenségre. Tehetünk mi ilyet? Nem másra tanított minket Jézus? Ő azt mondta: áldjátok azokat, akik titeket átkoznak, imádkozzatok azokért, akik üldöznek titeket. Ő a kereszten is imádkozott a bocsánatért ellenségei számára. Nem ez a mi szent kötelességünk is? Imádkozni azokért, akik üldözik a keresztyéneket, imádkozni azért, hogy megtérjenek Istenhez.

Világosan látnunk kell, hogy itt nem Nehémiás személyes bosszújáról van szó. Ezek az emberek nem Nehémiást bántották meg, hanem magát Istent. És Nehémiás ezt nem tudja elviselni. Ő kiáll Isten dicsősége mellett. Ezért kéri a sátáni erőket, és azon emberek megsemmisítését, akik Isten és népe ellen támadnak. Így imádkozni szabad és lehet. A káté szerzője így imádkozik: rontsd meg a Sátánnak munkáit és minden hatalmát, amely ellened feltámad, és tégy hiábavalóvá minden gonosz tervet, amelyet a te szent igéd ellen szó. Ha atyáink mertek így imádkozni, miért ne mernénk mi is?

Mi történik ezután? Az imádság nyomán az ellenség elbizonytalanodott, és Isten népe új erőre támadt. Ám amikor az ellenség látta, hogy

„Akik pedig építettek, azoknak a fegyvere a derekukra volt kötve, és így építettek.”
(Neh 4,18)

Zsoltár

Álmaimban és émetten is,
Kegyelmet kapok, ha vétettem is.

Felém, ha gond-lándzsák is szúrnak,
Megvédnek pajzsai az Úrnak.

Igái engem belülről védnek,
Ha felzeng bennem a zsoltár-ének.

Haladok utamon végig:
Álmaim énekelt igék védik.

Megadatott biztonságban lennem:
Zengem az Úr kegyelmét fennen.

Védnek égi és földi angyalok:
Csak csodálkozom. És vagyok.

LŐRINCZ JÓZSEF

a csúfolkodás nem segít, akkor más eszközökhöz fordult. Összeesküvést szöttek. Szövetségeseket toboroztak, hogy együtt forduljanak Izrael népe ellen. Mind a négy égtáj felől egyszerre akartak összehangolt támadást indítani. Különös ez a koalíció, mert olyan népek fogtak össze, amelyek addig ellenségek voltak. De pont ez történt Jézus perében is. Pilátus és Heródes, akik addig esküdt ellenségek voltak, barátként fogtak össze Jézus ellen.

Így van ez ma is. Amikor a keresztyén normák és értékek ellen kell támadni, akkor egymással ellentétes nézeteket valló pártok, emberek is össze tudnak fogni. E csúfolódó beszédek, fenyegetések félelmet keltettek a nép szívében. A sok negatív hír, amit sokszor maguk a zsidók terjesztettek, ellankasztotta az építőket.

Ebben nagy tanulság rejlik számunkra is. Nem mindegy, miként beszélünk az egyházzal, főleg a fiatalok előtt. Sokszor csak a panasz, keserűség, lemondás van bennünk, amikor az egyház jövőjéről beszélünk. Az igaz, hogy sok a gond az egyházban, de ez nem vezethet oda, hogy csak negatívan gondolkodjunk annak jövőjéről. Ha így teszünk, odajuthatunk, mint Illés, aki leült a fenyőfa alá, és meg akart halni. Ez emberileg teljesen érthető, mert halálosan megfenyegették. Az építők, Illés és a mi tévedésünk az, hogy inkább nézünk a körülményekre, minthogy számolnánk Istennel. Csak a mi lehetlenségünket látjuk, és nem az Isten lehetőségeit. Csak a magunk tehetlenségét látjuk, és nem az Isten hatalmát. Ez az ige is arra tanít, hogy mindennek ellenére merjünk hinni és reménykedni.

Nehémiás azért emberileg is megtette, amit megtehetett. Bölcs stratégiát dolgozott ki, a népet két részre osztotta: egyik része dolgozott, a másik pedig őrségben volt. De még az építők is kardot kötöttek az oldalukra minden eshetőségre felkészülve. A próféta tudta: ez az ügy Istené, és ő ezt győzelemre fogja vinni. Ezt tudhatjuk, hihetjük mi is.

Bibliaolvasó kalauz

MÁRCIUS

1.	Cs	2Móz 5	Mt 19,13–15
2.	P	2Móz 6	Mt 19,16–26
3.	Szo	2Móz 7,1–25	Mt 19,27–30
4.	V	2Móz 7,26–8,28	Mt 20,1–16
5.	H	2Móz 9	Mt 20,17–19
6.	K	2Móz 10	Mt 20,20–28
7.	Sze	2Móz 11	Mt 20,29–34
8.	Cs	2Móz 12,1–20	Mt 21,1–11
9.	P	2Móz 12,21–51	Mt 21,12–17
10.	Szo	2Móz 13	Mt 21,18–22
11.	V	2Móz 14	Mt 21,23–27
12.	H	2Móz 15	Mt 21,28–32
13.	K	2Móz 16	Mt 21,33–46
14.	Sze	2Móz 17	Mt 22,1–14
15.	Cs	2Móz 18	Mt 22,15–22
16.	P	2Móz 19	Mt 22,23–33
17.	Szo	2Móz 20	Mt 22,34–40
18.	V	2Móz 21	Mt 22,41–46
19.	H	2Móz 22	Mt 23,1–22
20.	K	2Móz 23	Mt 23,23–36
21.	Sze	2Móz 24	Mt 23,37–39
22.	Cs	2Móz 25	Mt 24,1–22
23.	P	2Móz 26	Mt 24,23–51
24.	Szo	2Móz 27	Mt 25,1–13
25.	V	2Móz 28	Mt 25,14–46
26.	H	2Móz 29	Mt 26,1–29
27.	K	2Móz 30	Mt 26,30–56
28.	Sze	2Móz 31	Mt 26,57–27,2
29.	Cs	2Móz 32,1–14	Mt 27,3–30
30.	P	2Móz 32,15–35	Mt 27,31–50
31.	Szo	2Móz 33	Mt 27,51–66

Minket is épít

Nem kell hozzá mélyebb vizsgálódás, hogy napnál is világosabban lássuk, mennyire szomjazza a szolidaritást a kontinens jelene. Nyugat és Kelet szembenállása mindennaposá vált a migráció és egyáltalán az Unió jelene és jövője kérdéseiben. A rendszerváltás utáni években annyira óhajtottuk az új európai egységet, a határok nélküli Európát, a nyitottságot, és most azt látjuk, hogy mindenki mindenki ellen, a sokféle álláspont szétmorrzsolja, szétzilálja azt, amit mi szövetségnek gondoltunk.

A válsághelyzetek beköltöztek a kontinens mindennapjaiba, és szétmorrzsolják a közösnek vélt gondolkodást. Ennek vagyunk tanúi most, Európa jelenében. Most épp távol vagyunk egymás megértésétől, melynek járulékos vesztesége, hogy a szolidaritás is állandó hiánycikké vált a kontinensen. Sőt lassan már az is vita tárgya: nemcsak a földrészén, de mifelénk is.

Mi az, hogy szolidaritás? Tudok-e, akarok-e a mellettem élő irányába önfeláldozó, önzetlen, segítőkész, odaadó és jószívú lenni? Persze ehhez először együttérzés, empátia kell. Csak ez az érzés nyithatja meg a szolidaritás láthatatlan kiskapuit az emberi lélekben. Vermes Géza vallástörténész direkt módon fogalmaz erről. Szerinte az Jézusban az igazán forradalmi, és sokak számára egészen provokatív, hogy gyakran az egyáltalán nem szimpatikus, a maguk hibájából elveszett, vagy az önhibájukon kívül kirekesztettek és tisztátalanok társaságát részesíti előnyben, velük ül le egy asztalhoz. A törvénytudók summájával: a bűnösökkel. Talán éppen ez hiányzik a mi életünkben is: azok vállalása, akik mások, mint mi. Sokan most a migránsokra gondolnak, pedig a legtöbbször egymást sem tudjuk felvállalni. Magyar a magyart. Gondoljunk bele: rajtunk kívül melyik népnek van még december 5-éje?

Időnként azért megmozdulunk, a társadalom összeáll egy nagy, közös erővé, és lesz

Migránsok a görög–makedón határon. A bevándorlás erősen megosztja az európai társadalmat

egy szív és egy akarat. Kár, hogy ez csak ritkán és nagy katasztrófák idején történik meg. Utána visszabújunk a csigaházba, kizárólag magunkkal törődve. Pedig talán éppen ebbe betegszünk bele. Amikor képtelenek vagyunk

levenni magunkról, adott élethelyzetünkről a tekintetünket, és meglátni a másikat, a segítségre szorulókat. A bajbajutottat. A sietős, magába mélyedő ember a bibliai példázatban pap és lévita, de ma lehetsz te is vagy akár én is, ha nem látom meg, hogy a másinak szüksége lehet segítségre, kiállásra, odaborulásra. Ott körözünk a saját életünk körül, mélységes elégedetlenséggel telve, lélekromboló, negatív gondolatokkal, és közben elmúlik az élet; úgy, hogy valójában nem láttuk a másikat, talán még a legközelebbi családtagokat sem. Pedig csak fel kell emelnünk a tekintetünket. Önmagunkról. Magunkba feledkezett mindennapjainkról. És egy kicsit nézni, és még inkább látni. A másikat, a világot. És engedni, hogy a szívünkben megszülessen az együttérzés és a segíteni akarás valamilyen formája.

A legjobb ebben, hogy a szolidaritás bennünket is épít, erősít, és valahogy jobb emberré tesz.

A válsághelyzetek beköltöztek a kontinens mindennapjaiba, és szétmorrzsolják a közösnek vélt gondolkodást. Ennek vagyunk tanúi most, Európa jelenében.

| FÁBIÁN TIBOR |

Dom' pãrinte

Bár Kolozsváron nőttem fel, ahol a magyarság számaránya az ortodoxokhoz képest igen alacsony, a magyar iskolák és kulturális intézmények miatt ritkán éreztem magam kisebbségben. Szórványban még kevésbé.

Lehet, hogy részben burokban éltem, de mintegy húsz évvel ezelőtt nagyobb sokk ért: Dél-Erdélyben szolgáló lelkipásztor kollégámhoz való látogatásom során jutottam el egy magyar református presbitercsaládhoz, ahol a családtagok időnként románul beszéltek egymással. Furcsán fergathattam a fejem, mert a lelkész később elmondta: „itt, Dél-Erdélyben ez nem meglepő, szintiszta magyar családok is néha románul beszélnek egymással”.

Azóta már többször hallottam, tapasztaltam hasonlót. Szórványban sok helyen már csak a templomban hangzik magyar szó, azonkívül mindenki románul szól egymáshoz, néha még a lelkipásztorhoz is. A dom' pãrinte pedig kénytelen román nyelvű kátét beszerezni ahhoz, hogy konfirmáltatni tudja a gyülekezeti tagok vagy éppen a presbiterek gyerekeit. Nemrég a nagyenyedi kollégium folyosóján is felkaptam a fejem, amikor két diák egymással románul beszélt. Óráról kijövet könnyebb volt nekik így értekezni, mint magyarul. Sajnos ez sem megy ritkaságszámba.

Legutóbb azonban ismét megdöbbsentem, s rájöttem, a történelem kereké kíméletlenül forog tovább: mindent maga alá gyűr. Presbiterek, lelkipásztorok, gondnokok pályáznak és harcolnak azért, hogy gyerekeink egymással találkozzanak, beszéljenek, ismerkedjenek, kiránduljanak – és egymással házasodjanak. Hogy ne fogyjunk. Hogy megmaradjunk, amennyire lehet. Hogy tartsuk meg a nyelvünket, hitünket, kultúránkat. De mit lehet tenni akkor, amikor éppen a református lelkipásztor házasedik ortodox hajadonnal?

Félreértés ne essék: nem viccből teszem fel a kérdést. Ez ugyanis a kökemény valóság. S amikor e sorokat írom, érzem, hogy mindegyik szó, mindegyik betű méretes sziklaként, óriási súlyként vésődik a papírlapba. Majd mély nyomot hagy, és ott is marad. Mementőként.

Da' ce-ai făcut, dom' pãrinte?

| SOMOGYI BOTOND |

Lelki kenyér vagy on itt

1. | „Jézus személye és az ige minden idők hitvalló magyar nemzedékeit és a világ bármely helyén élő hívő embereket létérdeküknek megfelelően egybefűzik.” Legyenek bár magyarjaink hitvallók egyre kevesebben, vagy csak egyszerűen hívők, s még talán akkor is, ha hitet veszítettek. Csak a hittagadóknak, a tudatosan, gonosz szándékkal felforgatóknak nem szólt. Bár szava feléjük is irányult. És irányul ma is mindekihez.

A mai magyar nemzedékek alapvető és minden mást meghatározó létérdekéről szól Sylvester Jánosunk. És az örök evangélium. Amit millióian még csak meg sem gondolnak. Nem kenyérérdekekről, egyéni és kiscsoportos érdekekről, nem politikai pozícióérdekekről, hanem sokkal többről, mindenek alapjáról: létérdekről írt Budai professzor. Így egyes számban. Mert igazából egyetlen létérdeklünk van: Isten, az örök létező, s az ő megismerése, tehát önmagunk reális látása.

Nem véletlenül írta le a keresztyén mártír teológus, az evangélikus Dietrich Bonhoeffer a második világháború vége felé: ha a végső kérdés (az istenkérdés) helyére került, megoldó-

Sylvester János Új Testamentum-fordítása 1541-ben jelent meg

Jézus személye és az ige minden idők hitvalló magyar nemzedékeit és a világ bármely helyén élő hívő embereket létérdeküknek megfelelően egybefűzik.

dott az életünkben, akkor az összes előtte lévő kérdés (egzisztenciális, apróbb-nagyobb emberi gondunk, problémánk, kérdésünk) meg fog oldódni.

Ha Isten helyére került a szívünkben, következőképpen mi meg rátalálunk minket kereső szeretetére, akkor minden, de minden rendeződni fog. Ha nem, akkor semmi sem lesz a helyén. Sem bennünk, sem hazánkban, sem Európában. Istenünk Jézus Krisztusban az első karácsonykor szívközelbe jött hozzánk, felismerhetővé, kézzel foghatóvá, füllel hallhatóvá, szívvel érthetővé, s 1500 év múlva, a reformáció nemzeti csodájától, a magyar Biblia szavaitól édes anyanyelvünkön is megszólíthatóvá tette önmagát. Bejelentette magát hozzánk magyarul.

Ma is meg akar érkezni a modern, posztmodern, pörgős, túlpörgős emberekhez – oda belülre egészen. Mert sok minden változhat, a világ színpad, de az ember szívének alapigénye soha. A szívünk istenigényre teremtett. Ez az istenigény, istenéhség, a lelki kenyér kívánása ott van életünk központjában. És követeli a maga jogát, a maga megelégtetését. Ha megkapja, akkor minden más, kiegészítéshez vezető állandó és egyre mélyülő elégedetlenség felemészítő csapdáját elkerüljük... És lesznek boldog pillanataink, állapotaink. Egyre több. Az elégedettség boldog szigetének élményei. Azaz miénk lehet a teljes, egészséges élet, aminek „része” a lelki élet, foglalata pedig az üdvösség.

2018-ban az lesz boldog ember, aki a modern, posztmodern idők nyelvi tornádói, szószennyzuhatagai közepette meghallja és szívébe fogadja azt, amit a Lélek üzen. Aki a halk, szelíd hangot meg fogja hallani. A megtisztító szót, Isten hangját a fény- és hangszennyezett

világban. Áldott pillanatokot, órákat, napokat kap az ilyen ember az átkokat szóró tisztátalan lelkek tolongásában, a mindennapok indulati lökdösődése, politikai szövegörvényei, édes anyanyelvünk nyilvános és egyéni meggyalázása közben. És az Isten alkotta békeszigetre rátalál majd – önmagában! De ehhez tudatosan előbb önmagát kicsit takaréokra kell állítania.

Legyen így édes hazánk többre érdemes magyar népében! Legyen így a Kárpát-medence magyar, székely, kun és más lakója életében! Áldott Isten-csendet minden magyarnak, Sylvester Jánosunk és Bibliánk sok időszerű üzenetével, 365 napra elégséges lelki kenyérével!

| BÉKEFY LAJOS |

REMÉNYIK SÁNDOR

Mindennapi kenyér

Amit én álmodom
Nem fényűzés, nem fűszer, csemege,
Amit én álmodom:
Egy nép szájában betevő falat.
Kenyér vagyok, mindennapi kenyér,
Lelki kenyér az éhező szíveknek,
Asztaláldás mindenki asztalán.

Kenyér vagyok, mindennapi kenyér,
Nem cifraság a szűrőn,
Nem sujtás a magyarkán,
Nem hívságos ünnepi lobogó,
Kenyér vagyok, mindennapi kenyér,
Nem pompázom, de szükséges vagyok.

Kenyér vagyok,
mindennapi kenyér,
Ha tollat fogok: kenyeret szelek.
Kellek, tudom. Kellek nap-nap után,
Kellek, tudom. De nem vagyok hiú,
Lehet magára hiú a kenyér?
Csak boldog lehet, hogy megérte ezt.
Kellek: ezt megérteni egyszerű,
És – nincs tovább.

Az álom néha kemény, keserű,
Kérges, barna, mint sokszor a kenyér,
De benne van az újrakezdés magja,
De benne van a harchoz új erő, -
De benne van az élet.

A keresztyének hajdani dicsérete

Arisztidesz filozófus vallomása az első keresztyénekről Kr. u. 125-ből a következő:

„Ellenségeikkel jót tesznek, feleségeik olyan tiszták, mint a szüzek, és leányaik szerények. A férfiak tartózkodnak a törvényellenes nemi viszonyoktól és a tisztátalanságtól abban a reményben, hogy jutalmukat el fogják nyerni egy másik világban.

Ami rabszolgáikat és gyermekeiket illeti, ha vannak, rábeszéljük, hogy legyenek keresztyénekké. És ha ezt megteszik, akkor megkülönböztetés nélkül testvéreknek nevezik őket.

Nem hajlandók idegen isteneket tisztelni, és életútjukat a szerénység és a vidámság jellemzi. Nem lehet köztük hamisságot találni. Szeretik egymást. Nem hanyagolják el az özvegyek nyomorúságát, és megmentik az árvákat azok karmairól, akik gonoszt cselekednek velük. Akinek van, az ad annak, akinek nincs, zúgolódás és hengegés nélkül. Ha a keresztyé-

nek idegenre találnak, magukkal viszik házaikba, és örülnek neki. Ha közülük valakinek gyermeke születik, áldják Istent érte.

Mint Istent ismerők, minden illendő dolgot tőle kérnek. A jót, amit tesznek, nem harsogják a tömeg fülébe, hogy az emberek észrevegyék, hanem úgy rejtik el életüket, mint valaki az ő kincsét. Igyekeznek igazak lenni, mint olyanok, akik arra várnak, hogy meglássák az ő Messiásuk arcát, és tőle megkapják ígérete beteljesedését.

Valóban, ez a nép új nemzetség, és valami isteni lakozik közöttük. Vedd az ő írásait, és olvasd el azokat, és akkor meglátod, én nem magamtól írtam e dolgokat. Amit az ő írásaikban olvastam, azt rendületlenül hiszem, nemcsak a jelennel, hanem a jövővel kapcsolatban is. Mit sem kételkedem abban, hogy a Föld manapság még a keresztyének könyörgései folytán létezik. Az ő tanaik a világhoz vezető út.”

| BÁNYAI LÁSZLÓ |

Magyarország az üldözött egyházért

1. | A maga nemében egyedülálló tanácskozáson – amelyet Orbán Viktor miniszterelnök nyitott meg – több mint 300 egyházi vezető, politikus és emberi jogi aktivista vett részt több mint harminc országból. A CSI szervezetét dr. John Eibner igazgató képviselte.

A keleti egyházak főpapjai beszámoltak közösségeik megrázó helyzetéről, amelyeken súlyos sebeket ejtett az évek óta tartó háború és hontalanság réme. II. Ignác Efrém, Antiochia és az egész Kelet szír ortodox pátriárkája erős szavakkal figyelmeztetett, hogy a Közel-Kelet keresztyéneivel nemsokára már csak „múzeumok kirakataiban” találkozhatunk. Kiábrándító a nyugati kormányok tétlensége és közönye – folytatta, emlékeztetve a hallgatóságot, hogy a fanatizmus legjobb ellenszere a pluralizmus. Ezért mindent meg kell tenni a létükben veszélyeztetett közel-keleti keresztyének túléléséért.

„Bocsássanak meg őszinteségemért, de mi így érezzük: sokszor a nyugati hatalmak által támogatott csoportok gyilkolnak meg minket, és a nemzetközi közösség figyelmen kívül hagyja azt, amit tesznek” – utalt a pátriárka a Szíriában harcoló, a Nyugat pártfogását élvező szélsőségekre.

III. József Ignác Júnán, az Antiochiai Szír Katolikus Egyház pátriárkája egyetértett vele, és megfáradtan tette hozzá: „fel kell állnunk, hogy lássanak, kiabáljunk kell, hogy meghalljanak, és hallgatnunk kell, hogy megbecsüljenek”. Miközben a főpapok megállapították, hogy a nyugati kormányok közömbösek a közel-keleti

egyházak sorsa iránt, kifejezték nagyrabecsülésüket a magyar kormány együttérzéséért.

A konferencia nem elszigetelt esemény volt, hanem a magyar kormány egyértelmű politikájának a következménye. Magyarország a keresztyénüldözés ellen küzdő csoportok központja kíván lenni – jelentette ki Rétvári Benke, az Emberi Erőforrások Minisztériumának parlamenti államtitkára. A budapesti kormány már korábban létrehozta az üldözött keresztyének megsegítéséért felelős helyettes államtitkárságot, amely humanitárius segítyt és érdekképviseletet nyújt a rászorulóknak. „Végső célunk, hogy segítsük a keresztyéneket megmaradni ősi földjükön, és megerősítsük közösségeiket” – olvasható az egyik közleményben. Az államtitkárság eddig már számos segítyt juttatott el Irakba. Más kormányoktól eltérően ez a segítség közvetlenül a helyi egyházakon keresztül történik.

A konferenciát Azbej Tristan a következő szavakkal zárta: „az itt elvetett magvak sikert teremhetnek, és reményeink szerint olyan gyümölcsöt hoznak, amelynek hatására más kormányok is mellénk állnak”. Olaszország már jelezte együttműködési szándékát. Biztató, hogy a kormánypártok és az ellenzék egyetért az üldözött keresztyének iránti szolidaritás szükségességével, a CSI pedig felszólítja a nyugati kormányokat, hogy kövessék a példát.

**KRISZTUSI SZOLIDARITÁS
(CHRISTIAN SOLIDARITY INTERNATIONAL)**

A vallásüldözés ellen

A magyar parlament különben – az egység ritka jeleként – szinte egyhangúlag (175 igen, 1 nem és 3 tartózkodás mellett) elfogadta a „keresztyénüldözés és a közel-keleti és afrikai népiirtás elítéléséről és az üldözöttek támogatásáról” szóló határozatot. Az állásfoglalás

- * felhívja a világ összes nemzetét, és különösen a keresztyén hagyományokkal rendelkező országokat az üldözöttek melletti bátor és tetterős kiállásra,
- * elítél minden olyan bűncselekményt, amelyet az önmagát Iszlám Államnak nevező, valamint más terrorszervezetek és milíciák tagjai, a hozzájuk kapcsolódó egyének és csoportok elkövetnek,
- * rámutat, hogy az önmagát Iszlám Államnak nevező, valamint más terrorszervezetek és milíciák által elkövetett atrocitások népiirtásnak, emberiesség elleni bűncselekményeknek és háborús bűncselekményeknek minősülnek.

Böjt

1. | Ha valami nehéz helyzet indokolná is ezt, inkább hajlok a „vigaszezésre”, mint a koplaló imaharcra. Ámde szinte böjtként élem át, hogy meg kell írnom valamit (pl. ezt a cikket). Nagyon szívesen elvállalom, viszont annál nagyobb kínok árán valószínűleg meg.

Böjt tekintetében kulcskérdés az, kicsoda számomra Jézus. Amikor Keresztelő János tanítványai megkérdezik, hogy az ő tanítványai miért nem böjtölnek, visszakérdezve Jézus önmagát vőlegénynek, tanítványait násznépnek, a böjtöt pedig szomorú dolognak nevezi: „gyászolhat-e a násznép, amíg velük van a vőlegény?” (Mt 9,15)

Fura vendég az, akit csak az ételek, a fel szolgálás érdekel, a vőlegény jelenléte vagy hiánya pedig mellékes számára. A magunk körül forgó vallásosságunk kérdése az, hogy mennyi jóban, segítségben részesített Isten. A hit kérdése viszont az, hogy jelen van-e Jézus. Az ő akarata szerint történnek-e a dolgok életemben, emberi kapcsolataimban, a közösségben?

„Isten országa nem evés, nem ivás, hanem igazság, békesség és a Szentlélekben való öröm; mert aki ezekben szolgál Krisztusnak, az kedves az Isten előtt, és megbízható az emberek előtt” – írja Pál apostol. A Mindenható Jézus által teremt igazságot, békéltet meg önmagával, és ennek gyümölcse az öröm. Milyen nagy öröm, amikor felfedezhetjük, hogy nem is csak meghívott vendégei, hanem – mint az ő egyháza – Krisztusnak Menyasszonya vagyunk!

A Heidelbergi Káté szerint az új élet jellemzője az, hogy Krisztus által szívből örülünk Istennek, és gyönyörködünk azokban a jó cselekedetekben, amelyek az ő akarata szerint valók. Ezzel együtt jár a bűn, azaz minden Isten akaratával ellenkező dolog felett való bánkodás és azok kerülése. Megszomorít-e, ami miatt Isten szomorkodik? Jelen van-e bennem a Krisztusban való öröm és gyönyörködés? A böjtnek lényege ez a szomorúság, célja pedig az öröm.

A böjti időszak tulajdonképpen Krisztus szenvedéseire, az ő böjtjére való odafigyelésünk. Így lehet böjtté minden, ami ebben segít. Valaki nagypénteken úgy akart böjtölni, hogy nem gyújtott rá. Aztán nem gyújtott rá másnap sem, harmadnap sem. Nagypénteki böjtjéből a dohányzástól való húsvéti szabadulás lett. De lehet böjt a szükségben levőhöz, embertárhoz való odafordulás: előbb talán alkalmasszerűen, majd Istentől vett küldetésként.

Természetesen a böjt nem szeszongyakorlat. Mivel a Krisztusnak szenvedést okozó bűn szüntelen jelen van életünkben, a megtérésre, a jó cselekvésére segítő böjtire mindig szükségünk van.

Hogy bármilyen lemondásunk, önmegtartóztatásunk valóban lelki haszonnal járjon, együtt imádkozhatunk a 18. századi Szikszai Györggyel. „Mivel pedig mint minden egyéb jószág, a mértékletesség is csak úgy nyer Felséged előtt kedvességet és dicséretet, ha nem pusztán földi érdekből gyakorolják, azért adj nekem olyan indulatot és értelmet, hogy ha a mértékletesség gyakorlásában tekintek is valamit egészségemre, javaimra és becsületemre, fő indító okom és fő célom mégis az legyen, hogy akaratomnak engedelmességek és neki kedves legyek.”

| ADORJÁN KÁLMÁN |

Megmutatom neked a kegyelmet

Óév végén visszatekintünk, és felidézzük az év eseményeit. Az új esztendőben reményteljesen tekintünk előre: Istennek milyen terve van velünk? Néhány évvel ezelőtt egy ötéves kislány, Anna balesetet szenvedett. Az értük aggódó ismerősök számára az édesanya írásban foglalta össze a történeteket. A Deák házaspár most viszont személyesen vallott a történetekről Ferencz Amáliának, az Agnus Rádió szerkesztőjének.

András: Ildikóval 18 éve vagyunk házasok, ő valóstánárnő a kolozsvári felsővárosi gyülekezetben. A fiunk, Áron 17 éves, Zsófia 15 éves és Anna, aki állandóan nagy akar lenni a nagyok között, hétéves. Én a rohammentősöknél dolgozom.

– Hívó emberek fogalmazznak így: Isten megengedi életünkben a rosszat is. A ti életetekben is volt egy időszak, amikor a rosszat is meg kellett tapasztalni. Mi történt?

Ildikó: Másfél évvel ezelőtt egy gyerek táborban voltunk, ahol Anna egy lépcsőkorról leesett a betonra. A férjem látta az egészet, csak azt hallottam, hogy kiáltja: Anna, szólalj meg! Egy örökkévalóságnak tűnt, amíg felsírt. Akkor kezdődött a kálvária: mentővel hozni-vinni mindenfelé. Agyrázkódást kapott, a koponyája három helyen összetört, megsüketült, agyvérzése volt, és eltört a kulcsontja. Úgynevezett törött koponyával 24 órát jöttünk-mentünk a mentővel. Nehéz volt kibírni. Még mindig vannak a betegségnek utóhatásai. Viszont a balesetből azzal maradtam, hogy megtapasztaltam az értünk mondott imák erejét. Sokan könyörögtek értünk. Olyanok is, akiket nem ismertünk. Fáradt voltam, állandóan Anna mellett kellett lennem, mert naponta többször összeesett. Éreztem viszont, mások imádkoznak értünk. Ezért tudtam erős maradni. Ahol még az orvosok is tehetetlenek, ott belép Isten, és azt mondja, megmutatom neked a kegyelmet.

– Ezekre a helyzetekre nem is lehet felkészülni...

András: Szakmából eredően amennyire lehet, mindig megpróbálok felkészülni. Van az autóban egy elsősegély-felszerelés, de az igazság az, hogy most megéreztem a bőrömön, mit jelent, amíg kiér a mentőautó. Igaz, majdnem 40 km-re voltunk Kolozsvártól. Annak, aki a segítségre vár, sokkal lassabban telik az idő. A mentőautó

nem késett, az orvos jött, és az ellátás rendben volt. Azonban Kolozsvárra beérve elkezdődött a hercehurca. Nincs olyan sürgősségi kórházunk gyermekek számára, amely el lenne látva az összes orvosi szakággal, és ahol a beteggel foglalkoznának az orvosok ahelyett, hogy a gyermeket vinnék más és más szakorvoshoz. Mi este tíz órára értünk be a sürgősségre.

Ildikó: De reggel ötkor tudtuk lefektetni a gyermeket a kórházban. Akkor is csak azért, mert a mentősök rányomták az ajtót az orvosokra, és azt mondták, nem viszik tovább a beteget. Egész éjjel őt, orvossal ellátott mentőautó jött-ment velünk, mert Anna állapota válságos volt, nem lehetett magára hagyni. Közben hallgatták, hogy itt is baleset, ott is baleset történt, de ők nem tudnak helyszínre menni. Márpedig egy mentősnek nem az a dolga, hogy taxizza a beteget. Egyik helyen például több mint két órát álltunk az udvaron arra várva, hogy a röntgenfelvételt kiértékeljék. Végül eldöntötték, hova fogják befektetni, így kerültünk a gyermek-ideggyógyászatra. Szomorú tény, de Kolozsváron nincs gyermek-idegsebészlet.

– A kislány miként viselte?

András: Ő kómában volt. Az első vizsgálatot követően maguk a szakorvosok mondták, hogy nincsen nagy baj. Jó érzés volt hallani, amikor az orvos azt mondta, nem kell műteni, hanem pihentetni kell, és csendet biztosítani. Ezek után újból vissza kellett szállítani a gyermek kórházhoz, mivel kiderült, kulcsonttörése van, és a csontot rögzíteni kell.

– Erős lehet az idegrendszered, András. Csak az ilyen ember tud hosszú ideig és hatékonyan dolgozni e szakmában.

András: Én a hozzátartozókat sajnálom. A betegről az orvosok gondoskodnak. Viszont látom a

hozzátartozók tehetetlenségét. Külföldön velük is kórházlelkészek, pszichológusok foglalkoznak. Főleg, hogy sok esetben a várakozás során a hozzátartozók is valamilyen traumát szenvednek a stressz miatt.

...elsősorban egy valamit kell megadni, átadni a gyermeknek: a hitet.

Ildikó: Amíg Annát ápoltam, sokat gondolkodtam azon, hogy ha nem lennék hívő, miként cselekedtem volna. Ennek meg kellett történnie. Úgy gondolom, ez nekünk meg volt írva. Az eset a családukat megerősítette. Azóta teljesen más lelkiállapottal állunk hozzá mindhárom gyermekünkhöz. Akkor ott valami megváltozott. Azóta, ha fáradt vagyok, akkor is megyek játszani a gyermekemmel. Mert ma van, és lehet, hogy holnap nincs. És azért vagyok biztos abban, hogy meg volt írva a nagykönyvben, mert senki nem volt ott, amikor Anna kiesett. Nem lökte le senki. Aznap kapták ajándékba a Bibliát. A lelkész egy órával azelőtt áldotta meg őket. Lelkiükben felemelő napunk volt. Lehet, egyesek háborogni fognak azért, amit mondok, de úgy gondolom, nincs rossz az életünkben. Hanem ami van, mind a javunkra válik. Én ott akkor elbúcsúztam tőle, és megköszöntem Istennek, hogy adott vele öt évet. Emlékszem, néztem fölfelé és mondtam: menjél, Anna, ha menni akarsz. Vannak próbatételek az életünkben. E helyzeteken át kell küzdenünk magunkat. Kár azon gondolkodni, most ezt miért kaptam. Inkább végezzük a dolgunkat.

– Nem jellemző az emberekre ez a gondolkodásmód.

András: Úgy érzem, a hívőnek hatalmas előnye van ilyen esetekben. Teljesen másképp fog fel mindent. Még a halált is. Nem szeretem ezt a „minden” kifejezést. Például szoktuk mondani, hogy csak egy gyereket vállalunk, de neki mindent megadunk. Én úgy gondolom, elsősorban egy valamit kell megadni, átadni a gyermeknek: a hitet. Engem a feleségem részben azért vitt magával a gyerek táborokba, mert a veszélyeket előre láttam, és amennyire lehetett, el is tudtam háritani. Bizonyos óvintézkedéseket meg tudtam tenni. Emlékszem, hogy már első nap megakadt a szemem a hiányzó korláton, és mondtam, hogy az első szabad órámban kihúzok legalább valami köteleket. Még ha kezdetleges dolog is, de több mint semmi. És bizony eltelt négy nap, s nem tettem semmit. Mert egy férfinak a táborban mindig akad tennivalója. Én is megköszöntem Istennek, és egész életemben emlékezni fogok arra a napra. Gondolom, több ilyen mulasztás nem fog részemről történni.

Kórházlelkészek Erdélyben

Kolozsvár

Buzogány Emese, Megyei Sürgősségi Klinika
Elérhetőség: e-mail: buzoganyemese@gmail.com,
tel.: 0740-368663

Balogh Gyöngyi, Onkológia
Elérhetőség: e-mail: gybalogh@gmail.com,
tel.: 0740-295770

Erdélyi Tünde, III-as belgyógyászat
Elérhetőség: e-mail: erdelyitunde68@yahoo.com,
tel.: 0740-202151

Marosvásárhely
Korodi Csaba, Megyei Kórház
Elérhetőség: e-mail: csabakorodi62@gmail.com,
tel.: 0723-331317

Lakatos Gabriella, Megyei Kórház
Elérhetőség: e-mail: lakatos.gabriella@gmail.com,
tel.: 0746-091941

Brassó

Magyari János, Megyei Kórház
Elérhetőség: e-mail: magyariioan@yahoo.com,
tel.: 0721-564553

Szászrégen
Szép Ildikó, Városi Kórház
Elérhetőség: e-mail: szep.eduard@yahoo.com,
tel.: 0726-529977

Bánffyújnyad
Lukács Margit, Városi Kórház
Elérhetőség: e-mail: lukacsmanyika@yahoo.com,
tel.: 0724-056691

Sepsiszentgyörgy
Orbán Edit, Megyei Kórház
Elérhetőség: e-mail: edit.orban@yahoo.ca,
tel.: 0729-807973

ÖRÖMMONDÓ

GYERMEKROVAT

Kedves Gyermek! 😊

Szerettek utazni? Ebben az évben egy különleges utazásra hívlak az **Örömondó Bibliájáráttal!** Mitől különleges ez az út? Először is azért, mert a Biblia világába látogatunk el. Másodszor azért, mert sokféle utazással találkozunk. Megismerjük a bibliai személyeket, és képzeletben vándorútra megyünk velük. Majd Jézus mellé szegődünk, és őt követjük. Mindeközben megismerhetjük azokat az embereket, akikkel találkozott földi élete során. Sőt minden történetben egy különleges útítárral találkozhatunk! Meglátjuk, hogy bárhová is tart az utunk, Isten mindig mellettünk van. Vezet minket, ha rá hallgatunk.

Gyertek, utazzunk együtt! Fedezzük fel a Biblia világát! Ebben segítségünkre lesznek a különféle feladatok: rejtvények és fejtörők. Néha-néha kitérőt is teszünk, ez alkalommal *Egy kis történelem...*

Egy kis történelem – 575 éve...

1443. február 23-án látta meg a napvilágot Kolozsváron a magyar történelem egyik kiemelkedő alakja, **Hunyadi Mátyás**, akiről számtalan történet maradt fenn.

A népmesékben az igazságos és bölcs királyként jelenik meg. A jókat bátorította, a rosszakkal szemben szigorú, a tévúton járókkal pedig megbocsátó volt.

Halála után az ország nehéz helyzetbe került. A nép, a gyengekező uralkodók helyett újra erőskező uralkodót akart, mint amilyen Mátyás volt. Ezt megerősítve terjedtek el a róla szóló történetek.

Igazságos királyunk (1443–1490)

1	2	3		4	5	6			7	8	9	
10				11					12			
	13		14					15			16	17
		18						19		20		
21	22		23					25			26	
	27	28		29	30				31			
32		33										

Vízszintes: 1. Igazságos királyunk, akit a Duna jegén koronáztak meg 10. Az ily párja 11. Radírvég! 12. Tangólépések! 13. Itt született a vízsz. 1. a XV. században 16. Monte Cristo vára 18. Memória kezdete! 19. Tüzet szüntető 21. Bozót vége! 23. Égítést 25. Előtte haladó személyt beér 27. Helyez 29. Fiúnév 31. Bagoly belseje! 32. A szabadba 33. A vízsz. 1. katonáinak hada, állandó zsoldoshaderege.

Függőleges: 1. A vízsz. 1. címerében található madár 2. Vulkán magja! 3. Súlyá-

val ránehezedik valamire 4. Csattanós történet 5. Esetlen dísz! 6. Birsalmaszetek! 7. Tok 8. Részben hunyni! 9. Női becenév 12. A vízsz. 1. lovának a neve 14. Női név 15. Boltozat, égbolt francia nyelven (voûte) ékezet nélkül 17. Körbejár (pl. táncban) 20. Fazakasmester román neve 22. Előtagként hármat jelent 24. Edgar Allan ... (1809–1849) amerikai költő, író 26. Falu Hargita megyében, Kányád községhez tartozik 28. Részben nyafog! 30. Párt!

A rejtvényt Vajnár Ilona szerkesztette. Köszönjük!

Bibliai fejtörő

A pontozott helyekre írjátok be a hiányzó szavakat!

Ámen, Úrban, Szentlélek, Atyánktól, taníts, dolgaidat, békeség, ragyogtassa, minden, kegyelmes, őrizzen, áldjon, ismer-tesd, kegyelme.

„Bízd az Úrra ....., akkor teljesülnek szándékaid.” (Péld 16,3)

„Gyönyörködj az ....., és megadja szíved kéréseit!” (Zsolt 37,4)

„Áldjon meg téged az Úr, és ..... meg téged!” (4Móz 6,24)

„Utaidat, Uram, ... meg velem, ösvényeidre ..... meg engem!” (Zsolt 25,4)

„Az Úr Jézus Krisztus ....., Isten szeretete és a ..... közössége legyen mindnyájatokkal!” (2Kor 13,13)

„Kegyelem nektek és ..... Istentől, a mi ..... és az Úr Jézus Krisztustól.” (Ef 1,2)

„Legyen ..... hozzánk az Isten, ... meg bennünket, és ..... ránk orcáját!” (Zsolt 67,2)

„Bizony, őtőle, őáltala és őreá nézve van .....: övé a dicsőség mindörökké. .... ” (Róm 11,36)

Labirintus

Segítsetek Matyinak hazatalálni!

Böjtölni ma?

Ézs 58,6–9

Az egyházi év rendje szerint böjti időben élünk. Böjtölni ma? – kérdezhetnék sokan. Ugyan, hol élünk? Nem vagyunk már a középkorban, ahol böjtöltek. Azt hitték, életük így lesz kedves Isten előtt.

Pedig a ma embere is böjtöl. Többet, mint gondolnánk. Még akkor is böjtöl, ha nem vallásos, ha nem hisz Istenben.

Egy iszákosnak azt mondta az orvosa, ha nem hagyja abba az ivást, csak néhány éve van hátra. És abbahagyta. Nem ment könnyen és segítség nélkül. Ez a „böjt” számára egy új élet kezdetét jelentette. A másik embernek a töltött káposzta evésétől kellene tartózkodnia, különben jelez az epe, és jönnek a fájdalmak. Van, aki nem mehet a vízbe, mert túlterhelné a szívét. Vagy nem mehet a napra, mert érzékeny a bőre.

Ott vannak a sportolók. Megszabják nekik, mit és mennyit ehetnek. S ha a mérleg túlsúlyt mutat, le kell fogyniuk. Hány ember fogyózik, böjtöl csak azért, hogy megmaradjon a karcsúsága!

Az Ótestamentumban Ézsaiás prófétánál találjuk a böjt fogalmának egyik legnagyobb mélyebb megfogalmazását. „Nekem az olyan böjt tetszik, amikor leoldod a bűnösen fölrakott bilincseket, kibontod a járom köteleit, szabadon bocsátod az elnyomottakat, összetörsz minden jármot! Oszd meg kenyeredet az éhezővel, vidd be házadba a szegény bujdosókat, ha mezítelent látsz, ruházd fel, és ne zárkózz el testvéred elől!” (Ézs 58,6–7)

A földön járó Krisztust egyszer megkérdezték: az ő tanítványai miért nem böjtölnek? Ő így válaszolt: „Rávehetnétek-e a násznépet, hogy böjtöljön, amíg velük van a vőlegény?” (Lk 5,34) Ahol együtt a násznép, ott öröm és vígasság van. Krisztus a vőlegény. Az ő közelében lenni örömt jelent. Ő örömmüzenetet hirdet. Ugyanezt a gondolatot fogalmazta meg a szolgálata kezde-

Fotó: Kiss Gábor

tén is: azért jöttem, hogy a „szegényeknek evangéliumot hirdessek”. (Mt 11,5)

Keményebb kritikát mondott azonban a farizeusi böjtölésről. Ők a látszattól tesznek mindent. Jóllehet hetente kétszer is böjtölnek, de csak azért, hogy az emberek lássák ezt. Olykor még az arcukat is komorabbá igyekeztek tenni. Pedig az emberek véleményénél fontosabb az, mit szól az Isten életünkhöz, aki titkon figyel bennünket, s azt nézi, ami a szívben van. (Mt 6,18)

Más összefüggésben hangzott el Krisztusnak az a tanítása, de itt is érvényes: „Nem az teszi tisztátalanná az embert, hanem ami kijön a szájából...” (Mt 15,11)

Ennek ellenére Krisztus is böjtölt. Szolgálata kezdetén a Lélektől vezetve kiment a Jerikó melletti pusztába böjtölni. Itt készült fel csendben a szolgálatára, az Atyával való közösségben. Itt kísértette meg háromszor is a Sátán. „Ha Isten Fia vagy” – hangzott a kísértő szava –, változtasd a követ kenyérré, ugorj a mélybe, imádj engem. Ő azonban egyi-

ket sem tette. Megmaradt Isten szeretetében. Ennek élhette át jó gyümölcsét is. Böjtje azzal fejeződött be, hogy „az angyalok szolgáltak neki”. (Mt 4,11) Isten békességét kaphatjuk meg mi is, ha a Lélek vezetése szerint éljük keresztyén életünket. Akkor is, ha böjtölünk. Ő tanított arról is, hogy bizonyos betegséget – az ördögtől megszállott gyermekét – a tanítványok „böjtöléssel és imádkozással” tudtak volna meggyógyítani.

Mit mondjunk ezek után: böjtöljünk, vagy hagyjuk el mindenestül a böjtöt? Folytassuk azt a kegyességi gyakorlatot, amit hitvalló atyáink tettek: csak nagypénteken vagy a nagyhéten, esetleg úrvacsoraosztás előtt böjtöljünk?

A böjt bibliai jelentése szerint (önmagunkat megtartóztatni) nemcsak az ételtől való tartózkodást jelent. Minden olyan dolog ide sorolható, ami Istentől eltávolít, ami nem kedves őelőtte. Aki Krisztusban él, az a Lélek vezetése alatt él. Kikéri Ura véleményét: „Mit akarsz, hogy cselekedjem?” Ő ilyenkor válaszol. Ránk bizza üzenetét. Megtanít járni az ő útján. Azt kellene megtanulnunk, hogy neki növekednie kellene bennünk, nekünk pedig alább szállanunk. Tudnom kell azt is: „Nekem mindent szabad, de nem minden használ.”

A böjt igazi értelme azt jelenti, hogy életemben engedem érvényre jutni Isten akaratát. Ha töredelmes szívvel állunk Urunk elé, s megbolázzuk indulatunkat, ez a „böjt” kedves lesz az Úr előtt.

| SZOMBATHY GYULA |

Egyháztörténeti kiállítás az Erdélyi Református Múzeumban

Az Erdélyi Református Múzeum a reformáció 500 éves évfordulója alkalmából a *Kegyeség és/vagy reprezentáció. Erdély református öröksége* című időszakos kiállítással várja látogatóit.

A tárlat a maga valójában mutatja be az erdélyi református egyház sokszínűségét, összképet nyújt a reformáció óta eltelt 500 év századokon átívelő folyamatairól, ugyanakkor kiemeli a helyi sajátosságokat, egy-egy vidék református gyülekezeteinek életét, az egyes korszakok legfőbb jellemzőit. „Kegyes” patrónusok nélkül azonban nem beszélhetünk református örök-

ségről, így a kiállított tárgyak a református hívek kegyességének és reprezentációs megnyilvánulásának példái.

A kiállítás március 25-ig látogatható a múzeum kolozsvári Bocskai tér (Piața Avram Iancu) 14 szám alatti épületében. Nyitva tartás: hétfőn, szerdán és pénteken 10 és 13 óra, valamint kedden és pénteken 16 és 18 óra között. Csoportokat, egyeztetés szerint, a nyitvatartási renden kívül is fogadunk.

Elérhetőségek:
erdelyireformatusmuzeum@gmail.com;
0722540693

Hibaigazítás

A január elseji lapszámunk utolsó oldalán megjelent cikk szerzője Takács Malvin (és nem Sz. E., ahogy a lapban szerepelt). Az érintettek szíves elnézését kéri a szerkesztőség.

ÜZENET

ISSN 1223-8848

Az Erdélyi Református Egyházkerület gyülekezeti lapja

A szerkesztőség címe: 400158 Kolozsvár, Eötvös utca (str. Constanța) 1–3. sz.

Telefon: 0731-019404 • Drótposta: uzenet@reformatus.ro

http://www.reformatus.ro/uzenet.html • Főszerkesztő: Somogyi Botond

Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. • A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség véleményét tükrözik.

Tipográfia: IDEA PLUS

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület Misztótfalusi Kis Miklós

Sajtóközpontjának nyomdájában • Felelős vezető: Dávid Zoltán

